

SEDMI KONTINENT

filmsko obrazovni program za škole i vrtiće
Udruga Djeca susreću umjetnost

www.sedmikontinent.org

A N A L I Z A

ANIMIRANOGA FILMA **TRI RAZBOJNIKA**

REDATELJ: HAYO FREITAG

(predškolski odgoj)

(PREPORUČENA DOB: 5+)

VRIJEDNOSTI KOJE OSVJEŠĆUJEMO I RAZVIJAMO UZ FILM:

vjera u sebe – usamljenost – prijateljstvo – obitelj –
suprotstavljanje strahu

Pripremili:

dr. sc. Marina Gabelica, Učiteljski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Valentina Lisak, prof. engleskog jezika i književnosti, prof.
komparativne književnosti

Mentor i recenzent:

prof. dr. sc. Vladimira Velički, Učiteljski fakultet, Sveučilište u
Zagrebu

SADRŽAJ

UVOD	3
1. OBAVIJESTI O FILMU	3
2. ESEJ O FILMU	8
3. METODIČKI PRIJEDLOZI ZA PRIPREMU, OBRADU I PONAVLJANJE	11
3.1. AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA	13
3.2. AKTIVNOSTI UZ PROJEKCIJU FILMA	18
3.3. AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA	18
3.4. AKTIVNOSTI NAKON OBRADU FILMA	23
4. OBAVIJESTI ZA ODGOJITELJE	27
4.1. POJMOVNIK	27
4.2. ANIMIRANII FILM <i>TRI RAZBOJNIKA</i> – ZA ČITANJE, ISTRAŽIVANJE I SAMOSTALAN RAD	28
5. RADNI LISTOVI ZA UČENIKE	29
6. GALERIJA SLIKA	30

Uvod

Obrazovni materijal uz animirani film *Tri razbojnika*

Predmetnim sadržajem žele se odgojiteljima podastrijeti informacije o filmu, načini obrade teme filma te filmskih izražajnih sredstva kroz razne aktivnosti uz podršku već pripremljenih radnih listova. Metodičke prijedloge za obradu, pripremu i ponavljanje pripremila je magistrica znanosti, a esej i pojmovnik profesorica komparativne književnosti. Cilj programa Sedmi kontinent je educirati najmlađe o filmu i kroz film, želja nam je da doživljaj filma bude potpun, te se nadamo da će djeca biti motivirana nastaviti razgovor o filmu i u vrtiću.

1. OBAVIJESTI O FILMU

Redatelj: Hayo Freitag

Scenarij: Bettine von Borries, Achim von Borries, Hayo Freitag
(po dječjoj slikovnici *Tri razbojnika* Tomija Ungerera)

Producent: Stefan Arndt in David Groenewold

Izvršni producent: Stephan Schesch

Glazba: Kenneth Pattengale

Montaža: Sascha Wolff-Täger, Lars Jordan

Hayo Freitag (1950 – danas)

Likovi: Tina, razbojnici

O redatelju filma i piscu slikovnice

HAYO FREITEG, rođen 1950. godine u Wilhelmshavenu, studirao je umjetnost i filozofiju. Isprva je radio kao pisac i ilustrator slikovnica, političko-satiričnih djela i pjesničkih zbirki, zatim se posvetio animiranim i kratkim filmovima. Sudjelovao je također u reklamama, serijama i filmovima za televiziju i kino kao režiser. Dosad potpisuje tri animirana filma: kratkometražni *Das Pflaumenhuhn* (1997.), cjelovečernji *Käpt'n Blaubär – Der Film* (1999.) i *Die drei Räuber (Tri razbojnika, 2007.)*, za koje je primio mnogobrojne nagrade.

Autor literarnoga prijedloga TOMI UNGERER, rođen 1931. godine u Strassbourgu, međunarodno je priznat grafičar, slikar, crtač, pisac, no prije svega ilustrator slikovnica za djecu i odrasle. Za svoj izuzetno opsežan kreativni opus primio je mnogobrojna međunarodna priznanja. Razigran je, duhovit, kritičan, a u djelima za odrasle također je satiričan i provokativan. U više od 80 knjiga za djecu, koje je dosad napisao, uvijek se suptilno zauzimao za prava djece na samostalnost, znatiželju i samoostvarenje.

Važne nagrade

Film *Tri razbojnika* dobitnik je brojnih vrijednih nagrada: Filmfest Hamburg 2007 (nagrada publike), Mon Premier Festival 2008 – Pariz (nagrada publike), Les Nuits Magiques 2007 – Bordeaux (nagrada publike), Festivaldu Film pour Enfants 2008 – Vizille (nagrada publike), Open Doek 2008 – Turnhout (nagrada publike), Festival d'Animation Annecy 2008 (nagrada publike), anim'est 2008 – Bukurešt (najbolji cjelovečernji film), Alekino 2008 – Poznanj (najbolji cjelovečernji film po izboru dječjeg žirija), Animabasauri 2009 – Bilbao (najbolji cjelovečernji film po izboru međunarodnoga žirija), Filmbewertungsstelle Wiesbaden – FBW (ocjena *osobito dragocjeno*).

Kritike

(...) *Tri razbojnika nikada ne ulaze u jednostavno didaktičko moraliziranje, koje prevladava u mnogim drugim dječjim filmovima. Dobro i zlo nije moguće ovdje nedvosmisleno dokučiti. U lijepo kultiviranoj skepsi do autoriteta, koji kroz film uvijek iznova dolazi do izražaja, pokazuje se anarhična žilica moralista Ungerera. Tri razbojnika kao kongenijalno ostvarenje Tomija Ungerera nude više od tek savršene obiteljske razbibrige. Film Haya Freitagova povrh svega je nenametljiv*

zagovor prava biti dijete, pri čemu ne manjkaju ni neučtivo-kritički podtonovi. Sve skupa oživljava razbojnička glazba grupe Bananafishbones. Naslovna pjesma nam ulazi u uho i film je pravi mali biser.

Andreas Staben, Filmstarts.de (www.filmstarts.de)

Bitnu razliku između filma Tri razbojnika i drugih animiranih filmova moguće je prepoznati vrlo brzo: dok druge aktualne produkcije pridaju više spektakularnosti 3D animacije, film Tri razbojnika u tome se smislu suzdržava i pokušava osvojiti gledatelje klasičnom 2D animacijom. Rezultat nije samo izuzetna dosljednost književnom predlošku.

Istinski dobre priče uvijek su aktualne i nikada ne gube na kvaliteti. Tri razbojnika upravo su takva, istinski dobra priča, koja je pored toga prerađena u predivan scenarij. I ne samo to. Rezultat je dugotrajna rada (...) je također vizualno velik užitak. Na slikama je moguće otkriti brojne luckaste detalje. Osobito su u šumi skriveni mnogi sitni detalji koje možemo uočiti tek kada se pažljivo zagledamo. (...) Tri razbojnika nude veliku dozu dječje drskosti pomiješane sa zrcem anarhije. Film (...) je pun mašte i zahtjevan je, a prije svega izuzetno zabavan. Primjeren je prvenstveno manjoj djeci, iako su i odrasli gledatelji za vrijeme projekcije filma vidljivo oduševljeni. (...) Nevjerojatno šarmantan dječji film koji ne smijete propustiti.

Anke Hermann, Cinefacts (www.cinefacts.de)

Zadnji dio prizora kada ružičasti jednorog polako, nadrealistično klizi po platnu, gledatelj je svjestan kongenijalne, posve dadaistične otkačenosti tog maloga, ali izuzetno profinjenoga filma. Za malene će predstavljati jednu od mnogih zabava, a za odrasle je to odmor od poplave raznih kompjuterski dizajniranih trodimenzionalnih filmskih junaka.

Sebastian Klausner, DVD-Forum.at (www.dvd-forum.at)

Zanimljivosti o filmu

Njemački producent Stephen Schesch (1967.) dugo je sanjao o tome da će snimiti film prema priči *Tri razbojnika*. Prošlo je više godina dok je od Ungerera i švicarskoga izdavača Diogenesa, vlasnika prava njemačkoga izdanja knjige, dobio dozvolu za snimanje. Bio je to dugotrajan proces zbližavanja i pridobljavanja povjerenja, koji je počeo još 1997. godine. Jedna od ključnih tema pregovora bila je kako će na osnovi male knjižice snimiti cjelovečernji film. Ungerera je brinulo da će se nakon širenja izgubiti originalna priča *Tri razbojnika*, pa se više puta susretao sa

Scheschom kako bi izmijenili ideje i iz slikovnice izdvojili ključne elemente: s jedne strane, to su tri razbojnika (strašni, a ujedno ugodni i smiješni, koji predstavljaju svojevrsno "trojedinstvo", ali su i različiti likovi) te mala nedužna i vrijedna sirotica, koja njihov život potpuno promijeni; s druge strane, imamo "staru tetu čudakinju", koja je u knjizi spomenuta samo u tri riječi. Iz te osnove Schesch i Ungerer izgradili su nastavak priče obogativši je tipično *ungererskim* elementima: zlobni uče od dobrih, u priči je puno crtanja, kreativnosti, muziciranja i učenja, nailazimo na mnogobrojne duhovite i apsurdne sitnice, način priče je lakonski. Budući da je i sam Ungerer mnogo pridonio tomu kreativnom procesu, bio je siguran da će film biti snimljen u njegovu stilu.

Kako o nastanku filma više nije bilo dvojbe, Schesch je s kolegama producentima, Stefanom Arndtom i Davidom Groenewoldom, osnovao produkcijsku kuću Animation X. Njihov cilj bilo je stvaranje zahtijevnih i kvalitetnih filmova, koje će odlikovati jasan umjetnički rukopis, ali da budu zanimljivi međunarodnoj publici; pritom im uzor nisu bili američki već francuski animirani filmovi, npr. *Proročanstvo žaba* i *Trojke iz Bellevilla*. *Tri razbojnika* bila su idealna za prvu produkciju kuće Animation X. Scenaristi Bettine von Borries i Achim von Borries izradili su prijedlog scenarija, iskusni tvorac animiranih filmova Hayo Freitag se, u uskoj suradnji s Ugererom, primio pripreme likova i podloge iz knjige za animaciju na velikome platnu. Kada su pripreme za film završene i kada je prikupljen budžet, producenti su Freitagu zamolili da preuzme još i režiju filma.

Glavna ideja tijekom izrade filma bila je da se u film prenese grafički, narativni, moralno-filozofski koncept Ungererove slikovnice, odnosno da ne nastane banalan, plitak dječji film, već višeslojna, vizualno izražajna i odlično ispričana filmska priča. U skladu s tom idejom tvorci su se odlučili za klasičnu, ručno izrađenu 2D animaciju, pa su, suprotno uobičajenoj praksi, izradu prepustili mnogobrojnim slobodnim umjetnicima iz Hamburga, Berlina i Stuttgarta, a za njihovu umjetničku i logističku koordinaciju brinuo se režiser Freitag.

U ovome je filmu glazba neobično važna. Njegovi tvorci tražili su pravu *razbojničku glazbu*, pa se često spominjala sintagma *Tom Waits za djecu*. Oko projekta okupili su razne grupe i umjetnike, a na kraju su se odlučili za pjesmu njemačke grupe Bananafishbones, koja odlično odgovara atmosferi filma te kao razbojnička glazbena tema prati sve događaje u njemu. Ostalu glazbu napisao je američki skladatelj Kenneth Pattengale, koji je nastavio u stilu Toma Waitsa, kojega je upotpunio svojim glazbenim citatima.

Film su počeli snimati 2005. godine, završili su ga točno dvije godine kasnije. Tomi Ungerer bio je oduševljen konačnim rezultatom.

Sažetak filma

Nakon smrti roditelja mala Tina treba otići u sirotište, koje vodi zla odgajateljica. Kočiju kojom se djevojčica vozi u novi dom usred tamne šume napadnu trojica razbojnika odjeveni u crne kapute i šešire. Hrabru i pametnu Tinu razbojnici potpuno oduševе i ona se dosjeti kako bi mogla izbjeći odlazak u sirotište; razbojнике uvjeri da je njezin otac bogati maharadža koji je za nju spreman platiti visoku otkupninu, nagovori ih da je otmu te njihov razbojnički život u nekoliko dana potpuno okrene naglavce. U nastavku upoznajemo zlu tetu (upraviteljicu sirotišta) i njezinu jednu siročad, opsjednutoga policajca i mnogobrojne pomalo neobične životinje. Nakon ustanka u sirotištu, koji je praćen gađanjem hranom, djeca uzimaju stvar u svoje ruke i s razbojnicima događaje vode pravomu sretnom završetku.

Siže

Film započinje dijalogom djevojčice i žene o uvodnoj špici filma. Ženski se glas predstavlja kao zločesta teta, ali napominje da je riječ tek o glumi. Najavljuju Naratora koji započinje priču. Mala Tina stoji na grobu svojih roditelja dok je u blizini čeka kočija koja će je odvesti u sirotište. Tina ne želi ići u sirotište, a prilika za bijeg ukazuje joj se kad ih na putu opljačkaju trojica razbojnika. Plijena nema, ali snalažljiva Tina uvjerava razbojнике da joj je otac bogati maharadža te je oni odvedu u svoje skrovište (pećinu na vrhu litice) kako bi je zamijenili za visoku otkupninu. U međuvremenu upoznajemo ravnateljicu sirotišta koja očekuje Tinin dolazak. Riječ je o zloj Teti koja svoje šticeenike iskorištava za obradu zemljišta na kojemu uzgajaju šećernu repu. Od dobivene repe teta sebi proizvodi slasne kolače, dok djecu hrani bljutavim ostacima prerađene repe.

U nekoliko dana koje provode zajedno Tina i razbojnici postaju prisni prijatelji. Ona ih nauči čitati, dok oni nju zauzvrat podučavaju glazbi. Međutim, kad razbojnici saznaju za Tininu prijevaru, ogorčeno je izbacuju van, a ona tužno odlazi put sirotišta. Putem u šumi nailazi na odbjegle siročice te zajedno nastavljaju dalje. Stigavši u sirotište, Tina se stepenicama potajice penje do vrha tornja i ulazi u tetinu sobu gdje nailazi na gomile kolača. O tome obavještava ostatak djece koja masovno pohrle gore. Teta ih pokušava zaustaviti, no u tome je spriječi dolazak trojice razbojnika kojima je proradila savjest te su došli spasiti Tinu. Ispostavlja se da su i razbojnici nekoć bili šticeenici istoga sirotišta, ali su uspjeli pobjeći. Teta postaje zbunjena te na kraju posve poludi i baci se u kotao u kojemu se prerađuje repa. Mašinerija iz strojarnice

sirotišta pretvori je u tortu poput onih u njezinoj sobi, na što je gladna djeca radosno proždru. Epilog otkriva da su razbojnici svojim nagomilanim blagom otkupili zgradu sirotišta od države te je oko zgrade nakon nekoga vremena niknulo čitavo novo naselje ljudi koji su se odijevali u crvene plašteve i kape. U čast razbojnicima u gradu su podignuta tri tornja.

2. ESEJ O FILMU

Esej

Tri razbojnika nastala su prema istoimenoj slikovnici francuskoga ilustratora i književnika Tomija Ungera, i to u suradnji sa samim autorom. Uvrnuti humor popularnoga satiričara prisutan je, stoga, u cijelome filmu, a lakoća kojom *Tri razbojnika* privlače zanimanje malenih, kao i odraslih gledatelja, nimalo ne iznenađuje.

Namijenjen prije svega mlađima, film pričom o snalažljivome siročetu ohrabruje i veselo ističe izuzetan dječji kapacitet za kreativnost i samostalnost. Primjetno je to već u samoj estetici *Razbojnika* čija 2D animacija na trenutke priziva atmosferu kakve interaktivne slikovnice ili poučne dječje igrice. Navedeni efekt pritom je najupečatljiviji u prikazima različitih prostora kojima se likovi kreću. Upravo je kretanje ključni pojam. Naime, prostor u filmu izložen je kao nešto čija primarna svrha leži u činu istraživanja. Mjesta poput šume, razbojničke jazbine (špilja na vrhu litice) ili sirotišta oslikana su jednostavno, no istovremeno s brojnim komičnim i zanimljivim detaljima koje gledatelj nastavlja otkrivati i prilikom drugoga pa i trećega gledanja. Kao primjer može poslužiti scena prolaska kočije šumom ili pak ona u kojoj Tina istražuje razbojničku pećinu. U prvoj sceni kamera slijedi vožnju kočije kroz šumu te nas tijekom kontinuiranoga kretanja s lijeve na desnu stranu platna diskretno upoznaje sa šumskim stvorenjima i drugim neočekivanim neobičnostima. Pozornost na životinjice skreću nam tako lampe koje se iz nekoga razloga nalaze iznad njih, a pale se i gase kako kamera prolazi, kao da je riječ o izlošcima u prirodoslovnome muzeju. Scena istraživanja špilje također je izvedena plošno, u obliku poprečna presjeka pećine koji je predložen u cijelosti, dok Tina poput lika u igrici radoznalo trčkara uokolo otkrivajući sve što se tamo krije.

Takvo oblikovanje prostora dosljedno je izvedeno u cijelome filmu, a njegovo nam je upoznavanje redovito posredovano likovima djece koja ga istražuju. Primijetimo li da prevladava

perspektiva djeteta, naglašena stiliziranost i začudnost predstavljenoga okruženja postaje sasvim razumljiva. Osebjuna izražajnost koja odlikuje oblikovanje ambijenata posebno dolazi do izražaja u dramatičnim trenucima kada dječje oči zbog straha od svijeta oko sebe percipiraju izobličene, uvećane i izdužene oblike i veličine. Tako je prikazano čitavo sirotište čije crvene zidine trajno prožima sveprisutan osjećaj tihe jeze, a tome osjećaju pridonose i brojni ekstremni rakursi (gornji i donji) zbog kojih se čini da se drugi likovi i predmeti neprestano prijeteće nadvijaju nad uplašenim siročićima.

Obratimo li pozornost na strukturu samoga sirotišta, nije teško uočiti i kritiku suvremenoga društvenog ustroja, pažljivo i spretno protkano u film. Iako značenje crpi i iz same priče, poveznica između zgrade sirotišta i gramzive mašinerije kapitalizma uočava se najprije u uporabi izražajnih sredstava animiranoga filma. Zgrada sirotišta visoko je zdanje koje se proteže isključivo vertikalno te se uzdiže daleko iznad krajolika kojim je okružena, ali ono što navedenu analogiju uspješno predočuje kao zastrašujuću nije visina zgrade, već sugestivno korištenje boja. Konkretnije, korištenje kontrasta između jarkih boja sirotišta te ispranih, zagasitih nijansi okolnoga krajolika.

Boje i zvukovi svakako imaju najvažniju ulogu u stvaranju atmosfere u *Razbojnicima*, no također nose i značajnu simboličku funkciju. Čitav kompleks sirotišta ostavlja dojam živoga organizma koji proždire sve oko sebe. Nalazi se usred polja šećerne repe, a u njemu se na sve strane proteže svoja crijeva poput žila kroz koje u sebe crpi sve hranjive tvari (životnu energiju) iz tla. Žarko crvena boja građevine doslovno priziva boju krvi te na podlozi ispijenoga, bezbojnoga krajolika izravno sugerira izrabljivačku komponentu kapitalističkoga društvenog uređenja. Sama zgrada sastoji se od nekoliko katova, pri čemu se na dnu nalazi strojarnica – prostorija puna cijevi i zubatih kotača isprepletenih oko središnjega kotla u kojemu se kao u želudcu krčkaju plodovi repe, a prerađenu smjesu cijevi vode do samoga vrha tornja gdje iz slavine izlaze gotove slastice u obliku najraznolikijih torta i kolača. Ulaz u prostoriju ima oblik širom razjapljenih zubiju ravnateljice sirotišta koja ondje obitava okružena ogromnim naslagama kolača.

Boja kojom su naslikani siročići ista je ona kojom je obojan krajolik. I oni su iscrpljeni i okopnjeli te se može reći da ih ravnateljica, iako posredno, doslovno proždire iskorištavajući ih kao radnu snagu. Pa i jezik kojim se ravnateljica i drugi likovi govore izrazito je upućen na prava vlasništva. Ta se u cijelome filmu ponavlja rečenica „Djeca bez roditelja *pripadaju* sirotištu.“ Navedenu tvrdnju ne osporava nitko, pa ni stari policajac (štoviše, on je prvi i izgovara), a upornost

kojom ravnateljica progoni Tinu (odnosno nalaže to policajcu) samo perpetuirati prikaz sustava koji ne dopušta nikomu/ničemu da živi mimo sustava dok god ima potencijal za iskoristiti. Metoda kojom se pritom koristi prividni je nedostatak bilo kakvih drugih opcija. Kad dva siročića pobjegnu, teta se ne brine upravo zato što vjeruje da nemaju kamo otići gdje bi se mogli sami snaći.

Međutim, navedena analogija ne služi demoniziranju ustroja modernoga društva, već se nalazi u službi zabavne satire koja nudi tek dodatnu interpretativnu razinu priči u čijem je središtu oslikana zajednica kao tijelo sastavljeno od različitih (što je u slučaju razbojnika simbolizirano njihovim različitim bojama), ali jednakovrijednih osoba. Odnos između Tine i triju razbojnika dvosmjernan je te svi oni jedni od drugih nešto nauče. Svoj položaj na kraju promijene sami siročići shvativši da je njih mnogo, a „samo jedna teta“, i to uz pomoć razbojnika koji nakon 30 godina napokon odluče prestati zatvarati oči i gledati na sirotište kao nešto što se njih ne tiče. Već ta paralela s modernim društvom daje do znanja da *Razbojnici* u vidu imaju i odraslu publiku koja će i pojedine šale u filmu svakako shvatiti na posve drukčiji način od mlađih gledatelja. Najzabavnija točka filma ipak je užitek s kojim se njegovi tvorci poigravaju većim i manjim nestašlucima i apsurdnostima utkanima u cijeli film pri čemu i sam gledatelj ponekad veselo zastane i blago posumnja u vlastiti vid ili sluh.

VALENTINA LISAK

3. METODIČKI PRIJEDLOZI ZA PRIPREMU, OBRADU I PONAVLJANJE

U nastavku se navode tri skupine aktivnosti. Prva skupina aktivnosti može poslužiti kao priprema i motivacija djece prije filmske projekcije, a izvode se u vrtiću. Drugu skupinu čine aktivnosti koje će se provoditi tijekom i nakon gledanja filma u Muzeju, a koje će pridonijeti boljem razumijevanju animiranoga filma kao i korelaciji mediološkog pojmovlja s djeci bliskim temama. Treću skupinu čine aktivnosti koje se s djecom provode po povratku u vrtić, a čiji je cilj usustaviti doživljaj filma. Navedene se aktivnosti provode prema postojećem metodološkom obrascu predviđenom za predškolski odgoj (prema Velički, 2013.) u različitim poticajnim centrima.

RAZVOJNE ZADAĆE (integrativne)

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj:

- razvijati spretnost ruku, fine motorike i motorike općenito
- vježbanje i usavršavanje koordinacije ruku i očiju (okolumotorika)
- razvoj grafomotorike i poticanje fine motorike djeteta prilikom manipuliranja različitim materijalima
- omogućiti djetetu zadovoljenje osnovne potrebe za kretanjem.

2. Socioemocionalni i razvoj ličnosti:

- poticati i podržavati samostalnost djeteta (pri odabiru aktivnosti i materijala);
- poticati razvoj pozitivnih emocija, empatije
- podržavati vedro raspoloženje i optimizam
- stvoriti uvjete za kvalitetnu komunikaciju na razinama odgojitelj – dijete i dijete – dijete
- utjecati na razvoj djetetova samopouzdanja i samostalnosti tijekom aktivnosti.

3. Spoznajni razvoj:

- razvijati djetetovu pozornost
- utjecati na logičko mišljenje i zaključivanje tijekom igre
- razvoj prostorne percepcije: pokreti u prostoru, kretanje, snalaženje – orijentacija (gore – dolje, ispred – iza, blizu – daleko)

- vizualna percepcija: uočavanje i razvrstavanje po boji i veličini (mali, srednji i veliki predmeti).

4. Govor i komunikacija:

- poticati djecu na komunikaciju s odgojiteljem i na međusobnu komunikaciju
- poticanje suradnje među djecom
- razvoj govornih vještina (opisivanje, smisleno pričanje)
- razvoj vještine slušanja i razgovaranja (slušanje i razumijevanje govornoga sadržaja).

5. Moralni razvoj:

- razvijati u djetetu moralne vrjednote
- razvijati dječju osjetljivost prema drugima.

KONTEKSTUALNI UVJETI

SOCIJALNI:

- poticati dogovor, suradnju, planiranje
- poticati međusobnu komunikaciju i pomaganje
- poticati spremnost na zajednički igru i aktivnost.

PROSTORNI:

- osigurati prostorne uvjete za kvalitetno poticanje dječje znatiželje i za neometan tijek aktivnosti i slobodno kretanje djece u prostoru.

MATERIJALNI:

- osigurati dovoljno materijala za provođenje aktivnosti u svim poticajnim centrima
- osigurati mogućnost izbora među različitim ponuđenim materijalima.

3.1. AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA

Aktivnosti koje slijede podijeljene su prema poticajnim centrima, a njihov je cilj višestruk: uvesti dijete u svijet čudesnoga što je potrebno za doživljaj bajke, razviti razumijevanje etičkih karakteristika likova u bajkama (dobar – loš), povezati etičke karakteristike s doživljajem boja (ta je korelacija potrebna radi uočavanja boje kao filmskoga izražajnog sredstva u animiranome filmu *Tri razbojnika*), razumjeti strukturu bajke (ustaljeni počeci i završeci, sukob ili zaplet) te dramatizacijom stvoriti dublju uronjenost u svijet čudesnosti, ali i potaknuti rješavanje unutarnjih sukoba simboličkim reprezentacijama likova i događaja. Također, u središnjoj aktivnosti u konkretnim dramatizacijama djeci ćemo objasniti nekoliko pojmova (*razbojnik, oteti, otkupnina, maharadža*) koji će se javiti u animiranome filmu.

Navedene se aktivnosti mogu izvesti u cijelosti ili se mogu izabrati one aktivnosti koje se prepoznaju kao blagodatne za pojedinu skupinu, a prema potrebama odgojitelja/odgojiteljice i vrtićke skupine.

PLANIRANI POTICAJI PO CENTRIMA

STOLNO-MANIPULATIVNI CENTAR

Prva aktivnost

Čudesni likovi

Djeci nudimo tri sličice i natpise (za globalno čitanje): VJEŠTICA, KRALJEVNA, KRALJ, VILA, PATULJAK i sl. Zatim im nudimo nekoliko sličica na kojima se nalaze različiti predmeti: metla, kruna, dvorac, čarobni štapić i slično. Zadatak djece jest izdvojiti sličice s predmetima koji pripadaju određenom liku.

Drugi način na koji možemo pristupiti ovom zadatku jest da djeci prvo ponudimo sličice, a djeca zatim sama trebaju odgonetnuti o kojemu je čudesnom liku iz bajki riječ. Tako će djeca prepoznati da su kruna ili dvorac asocijacije na kralja ili kraljevnu, metla na vješticu i slično.

(NASTAVNI LISTIĆ NALAZI SE NA CD-u.)

LIKOVNI CENTAR

Druga aktivnost

Pećine / Tamno – svijetlo

Djeci kažemo da zamisle kako je pala noć, a ona se nalaze u šumi. Neko vrijeme hodaju šumom i nailaze na dvije pećine, jednu pored druge. Jedna je pećina mračna i hladna, a druga je topla i iz nje dopire svjetlo koje se prelijeva u mnoštvu različitih boja.

Pitamo djecu: *Tko bi mogao živjeti u ovoj hladnoj, mračnoj pećini, a tko u ovoj toploj, šarenoj?*

Nakon uvodnoga razgovora tražimo od djece da naprave sliku jedne ili objiju pećina. Pećine mogu izraditi na sivome ili tamnoplavome papiru, a njihove obrise mogu načiniti lijepljenjem manjih kamenčića. Prije lijepljenja kamenčiće mogu obojiti temperama različitih boja. U izradi „hladne“ pećine poslužimo se tamnijim bojama, a u izradi „toplije“ raznolikim svjetlijim bojama.

ISTRAŽIVAČKO-SPOZNAJNI CENTAR

Treća aktivnost

Znatiželjna kutija

U kartonsku kutiju stavimo nekoliko predmeta, npr. ključić, plišanu igračku, čarapicu, novčić i sl. (napomena: ti će se predmeti pojaviti u animiranome filmu). Kutiju zatvorimo, a s prednje strane izrežemo rupu, dovoljno veliku da dijete u nju uvuče svoju ruku. Rupu možemo pokriti komadom tkanine kako djeca pogledom ne bi istraživala što se u kutiji nalazi. Naime, zadatak je djece ne gledajući istražiti sadržaj kutije i dodirrom prepoznati odlike predmeta: veliko – malo, toplo – hladno, hrapavo – glatko, teško – lagano, okruglo – uglato, tvrdo – mekano i slično.

Ako želimo ukrasiti kutiju, možemo je oblijepiti tamnoplavim papirom i na nju napisati: OPREZ! SAMO ZA NAJHRABRIJE! Djeci kažemo da je to neobična, tajanstvena kutija koja u sebi skriva mnogo tajni. U nju mogu posegnuti samo oni koji su dovoljno hrabri i znatiželjni.

ARTIKULACIJA SREDIŠNJE AKTIVNOSTI

1. UVODNI DIO

Djecu pozivamo na središnju aktivnost različitim zagonetcama i pitalicama povezanim s bajkom i njezinim doživljajem. Na primjer:

Živi u nekoj priči
I na staru ženu slič.
Ona često djecu plaši
Dok na svojoj metli jaši.
(vještica)

Kuća mu je bara,
draga iznad svega,
u njoj živi, rado pjeva,
rega, rega, rega!
A kad je poljubiš
pretvara se u kraljevića!
(žaba)

2. SREDIŠNJI DIO

Razgovarajmo s djecom o bajkama. *Koje bajke poznajete? Koji dobre likove iz bajki poznajete? Koji loše likove poznajete? Kako su u bajkama opisani dobri, a kako loši likovi?*

S djecom možemo napraviti dramatizaciju njihovih omiljenih bajki. Možemo početi s dramskom vježbom u kojoj djeca trebaju pokretima tijela dočarati određene likove: npr. vješticu, kralja, kraljevnju, žabu, vilu ili zmaja. *Kako se ponaša zao lik, lik koji nešto smišlja i slično? Kako se ponaša dobar ili hrabar lik?* Kretanjem u prostoru, pokretima i držanjem tijela te mimikom lica djeca dočaravaju određene likove.

Pitajmo djecu: *Kako bajke počinju, kojim riječima? Što se nakon toga u bajkama uvijek događa?* Primjerima pomažemo djeci shvatiti kako se u bajci uvijek događa neki sukob: maćeha ne dopušta

djevojci da nekamo ide, tjera je na različite poslove, netko nešto ukrade, netko otme kraljevu i slično. Nakon toga možemo dramatizirati neku određenu scenu tipičnu za bajke.

Primjerice:

- zmaj je doletio u kraljevstvo i oteo princezu (možemo naglasiti riječi *oteti* i *otkupnina*; objašnjavamo njihovo značenje koje će nam biti potrebno za razumijevanje animiranoga filma)
- razbojnik se noću šulja i krade kraljevo blago (objašnjavamo riječ *razbojnik*)
- kćer bogatoga maharadže naišla je na ružnu žabu koja joj kaže da će se, ako je poljubi, pretvoriti u lijepoga princa (objasniti riječ *maharadža*)
- maćeha djecu tjera raditi teške poslove i slično.

Razgovarajmo s djecom o tome tko pomaže dobrim likovima. *Tko je pomogao Crvenkapici? Tko je pomogao Pepeljugi, a tko Snjeguljici?* i sl.

Pokušajmo s djecom izvesti dramatizaciju moderne, malo drugačije bajke. *Što bi se dogodilo da je Crvenkapica bila moderna djevojčica koja je bila jača od vuka?* ili *Odglumite scenu u kojoj Snjeguljica ne želi uzeti jabuku od zločeste kraljice/vještice. Kako bi vi reagirali da vas vuk nagovara da otvorite vrata, da mu kažete gdje živi vaša baka? Što biste napravili da...*

Dramatizacije možemo završiti razgovorom o završecima bajki. *Kako završavaju loši likovi u bajkama? Pobijedi li dobro uvijek na kraju bajke? Kako se osjećamo kada dobro pobijedi zlo?*

3. ZAVRŠNI DIO

Nakon dramatizacije s djecom možemo napraviti vođenu igru. Djeca stoje u krugu i za nama ponavljaju pjesmu i pokrete.

Kažemo djeci da poglade svojega zamišljenog konja i da ga zajašu. Pjevamo/recitiramo lagano cupkajući na mjestu, kao da jašemo konja.

Bio konjanik na brzom, crnom vrancu,

jahao je kroz noć

kao oluja i vihor.

Konjanici, pozor!

(stajemo s cupkanjem/jahanjem)

S desnom rukom!

(Od toga trenutka nadalje ponovno cupkamo na mjestu kao da jašemo konja,

ali sada i desnom rukom lupkamo o desno koljeno).

Bio konjanik na brzom, crnom vrancu,

jahao je kroz noć

kao oluja i vihor.

Konjanici, pozor!

(stajemo s cupkanjem/jahanjem)

S lijevom rukom!

(Od toga trenutka nadalje cupkamo/jašemo i objema rukama lupkamo o koljena).

Nastavljamo s pjesmom i dajemo naredbe:

- s desnom nogom (tada rukama lupkamo o koljena i desnom nogom lupamo o pod)
- s obje noge (rukama lupamo o koljena i skačemo na mjestu te nastavljamo pjevati)
- s repom (nastavljamo skakati na mjestu i lupati o koljena i počinjemo „mahati repom“, odnosno zanositi stražnjicu)
- s grivom/glavom (na kraju igre, djeca skaču, mašu „repom“ i glavom i lupkaju koljena).

Nakon igre djeca se mogu vratiti ranije započetim aktivnostima povezanim s bajkom.

3.2. AKTIVNOSTI UZ PROJEKCIJU FILMA

Prije projekcije filma voditelj/ica pita djecu: *Što je to?*

Dvorci od zlata i zabranjena vrata.

Strašni zmajevi i čudesni krajevi.

U ovoj je priči svašta moguće –

likovi mogu što god hoće.

Čarolije u njoj nikada ne manjka...

To je čudesna _____.

NAJAVA

Najavljujemo gledanje bajke – animiranoga filma *Tri razbojnika* redatelja Hayo Freitag. Prije projekcije voditelj/ica programa djeci priopćava nekoliko obavijesti o redatelju i filmu.

PRIKAZIVANJE FILMA

Djeca se prikazuju animirani film u trajanju od 75 minuta.

EMOCIONALNO-INTELEKTUALNA STANKA

Po završetku filma nekoliko sekundi činimo stanku radi usustavljanja dojmova.

3.3. AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA

U nastavku se prikazuje nekoliko aktivnosti kojima ćemo obuhvatiti izražavanje doživljaja te vođenu analizu i sintezu animiranoga filma (primjeren djeci predškolske dobi) i značajnijih filmskih izražajnih sredstava.

1. UVODNI DIO – motivacija (5 – 10 min)

S djecom ćemo kratko razgovarati o njihovu doživljaju filma.

2. SREDIŠNJI DIO – razrada (25 – 35 min)

U središnjem se dijelu razgovorom i igrama pobliže objašnjavaju pojedinačni elementi filma.

Prva aktivnost

Redoslijed događaja – interpretacija

Voditelj/ica povesti će razgovor s djecom o pogledanome filmu, koristeći slikovne prikaze kao referentne točke – podsjetnike. Djeca se slobodno izražavaju, nadopunjujući voditelja/voditeljicu.

• Zajednička interpretacija

(Voditelj/ica postavlja pitanja i pokazuje fotografije, odnosno kadrove iz filma koji djeci pomažu u prisjećanju.)

- *Prepoznajete li o kojemu je liku riječ?* (fotografije djevojčice Tine)
 - *Zašto je Tina morala u sirotište?* (fotografija Tine u kočiji)
 - *Tko je želio opljačkati kočiju?* (kadar/fotografija triju razbojnika)
 - *Kako je Tina uspjela nagovoriti razbojnike da je povedu?*
 - *Gdje su razbojnici živjeli?* (fotografija tamne pećine)
 - *Je li se Tina bojala razbojnika?* (fotografija Tine dok spava na krevetu, a razbojnici pored nje)
- Zaključujemo kako je Tina hrabra i vesela djevojčica.
- *Kada je Tina ipak bila tužna?* (fotografije Tine na groblju, fotografija Tine kako odlazi od razbojnika)
 - *Iako su razbojnici bili veliki, oni su se ipak nekoga bojali. Koga?* (fotografija tete u sirotištu)
 - *Gdje je živjela ova teta?* (fotografija sirotišta)
 - *Tko je s njom živio u sirotištu?* (fotografija djece)
 - *Što je teta radila u svojoj sobi na vrhu tornja? Dok je teta jela slatkiše, što su djeca jela?* (fotografija kako jede kolače i djece kako jedu splačine)
 - *Zašto su ova djeca tako tužna?* Voditelj/ica pomaže djeci da razumiju kako je teta u sirotištu prema njima bila gruba; djeca su naporno radila i loše se hranila.
 - *Što su napravili ovi dječaci? Gdje ih je Tina susrela?* (fotografija dvaju dječaka koji su pobjegli, Grgura i Nikice)
 - *Nakon što su se Tina i dječaci susreli u šumi zajedno su otišli u sirotište. Što su tamo napravili?* (fotografija pobune u sirotištu)
 - *Tko je djeci pomogao osvojiti sirotište i platio policajcu?* (fotografija triju sretnih razbojnika)
 - *Gdje su na kraju živjela tri razbojnika, Tina i ostala djeca iz sirotišta?* (fotografija grada na kraju filma)

(FOTOGRAFIJE SE NALAZE NA CD-u.)

- Redoslijed događaja

Djeca su podijeljena u skupine. Svakoj skupini ponudimo nekoliko fotografija koje smo maločas obradili. Njihov je zadatak uz pomoć voditelja/voditeljice poredati ih prema redoslijedu događaja u filmu.

Zatim im nudimo nekoliko fotografija predmeta iz filma (**pismo, ključić, novčić, klavir, stroj za obradu šećerne repice**), a zadatak je djece sjetiti se u kojim se scenama u filmu pojavljuju ti predmeti. Nakon usmenoga izražavanja djeci u prisjećanju možemo pomoći ilustrativnim kadrovima. (PISMO – djevojčica i tri razbojnika napisala su pismo njezinu ocu, maharadži, sa zahtjevom za otkupninu i ostavili ga usred šume; KLJUČIĆ – djevojčica je pronašla ključić koji otvara vrata pećine/sobe s blagom; NOVČIĆ – tijekom igre u pećini s blagom djevojčici je u haljini ostao jedan novčić. Nakon što ga pronalazi, daruje ga svojim novim prijateljima koji njime žele kupiti sirotište.; KLA VIR – na njemu su razbojnici djevojčici odsvirali lijepu skladbu; STROJ – stroj za obradu šećerne repice teti u sirotištu služio je za izradu krasnih kolača, a na kraju priče pretvorio ju je u tortu.)

(FOTOGRAFIJE SE NALAZE NA CD-u.)

Druga aktivnost

Likovi – etička karakterizacija

Prikazujemo fotografije likova i pitamo djecu: *Koji su likovi dobri, a koji loši? Kako teče razgovor, pokazujemo im ilustrativne kadrove iz filma.*

Što radi policajac u filmu? Je li se bavio važnim poslovima? (npr. fotografija policajca kako razgovara s puževima).

Je li kočijaš žabac dobar ili loš lik? Što ipak radi na kraju filma?

Kakva je teta u sirotištu? Sjećate li se još nekih loših likova iz bajki? Kako oni završavaju na kraju bajki? Što se dogodilo s tetom iz sirotišta na kraju?

Kakvi su razbojnici na početku filma? Tko ih je ipak smekšao i učinio boljima?

(FOTOGRAFIJE SE NALAZE NA CD-u.)

Treća aktivnost

Boja u filmu

Tijekom razgovora s djecom, prikazuju se ilustrativni kadrovi.

– *Kakvi su razbojnici na početku filma? Kako su odjeveni razbojnici, koje je boje njihova odjeća? Odgovaraju li te boje njihovoj osobnosti i raspoloženju? Za razliku od njih, Tina je...*

(FOTOGRAFIJE/KADROVI 1, 1A, 1B)

– *Koje su boje u pećini kad dovode Tinu prvu večer? Primjećujete li boje koje se javljaju u pećini – crvena, žuta i zelena; boje su jednake kao i brade razbojnika.* (FOTOGRAFIJE/KADROVI 2, 2A)

– *Koje je boje pećina idući dan? Što vam se više sviđa – pećina prije no što je u nju došla Tina ili nakon što ju je obojila?* (FOTOGRAFIJA/KADAR 3)

– *Kako izgleda šuma u noći i u rano ujutro? Zaključujemo kako je šuma u noći prikazana crnom i tamnoplavom bojom, dok se ujutro vide ljepote različitih boja u prirodi.* (FOTOGRAFIJE/KADROVI 4, 4A, 4B)

– *Kako izgleda „zločesta teta“? Jeste li već vidjeli neki lik u priči ili animiranome filmu koji izgleda slično?* (FOTOGRAFIJA/KADAR 5)

– *Kako izgleda polje repice na kojoj radi siročad?* (FOTOGRAFIJA/KADAR 6)

– *Koja boja kaplje s gornjega ruba okvira ispred polja repice?*

– *Koje boje prevladavaju u sirotištu?* (FOTOGRAFIJA/KADAR 7)

– *Koje vam se sirotište više sviđa – onako kako je izgledalo na početku filma ili na kraju?*
(FOTOGRAFIJA/KADAR 8)

Četvrta aktivnost

Gluma

Voditelj/ica pita djecu: *Je li Tina prava djevojčica, glumica ili je nacrtana?* (Pokazuje fotografiju/kadar na kojoj se vidi glavni lik – djevojčica Tina.) Nakon što djeca zaključe da je riječ o nacrtanome liku, voditelj/ica zaključuje: *Tina je, kao i ostali likovi, nacrtana i oživljena – animirana. Zato kažemo da je ovo ANIMIRANI FILM.* (Djeci se pokazuje fotografija djevojčice Elene koja je u originalnoj verziji animiranoga filma dala svoj glas Tininu liku).

(FOTOGRAFIJE SE NALAZE NA CD-u.)

Peta aktivnost

Zvuk u filmu – govor i glasanje

Reproduciramo različite zvukove iz filma i tražimo od djece da povežu lika sa zvukom:

- govor djevojčice Tine
- smijeh razbojnika
- govor tete iz sirotišta
- dječaci Nikica i Grgur
- policajac
- djeca iz sirotišt, tužna i vesela.

(FOTOGRAFIJE I VIDEOZAPISI NALAZE SE NA CD-u.)

Zatim reproduciramo zvukove i tražimo od djece da povežu mjesto radnje sa zvukom.

- zvukovi iz mračne šume
- stroj za vađenje repice
- ulazak razbojnika u pećinu
- pjesma djevojčice Tine u pećini s blagom.

Nakon povezivanja zvukova sa scenom u filmu djeci se reproducira glazba iz filma.

- glazbena tema koja prati čudnoga konja
- glazbena tema koja prati razbojnike
- glazba koju razbojnici sviraju na klaviru.

(FOTOGRAFIJE I VIDEOZAPISI NALAZE SE NA CD-u.)

3. ZAVRŠNI DIO – sinteza (5 – 10 min)

Po završetku reprodukcije glazbene teme (lajtmotiv) pitamo djecu: *Je li glazba koja prati razbojnike brza ili spora, tužna ili vesela? Kakva je skladba koju su razbojnici svirali Tini? Kakva je glazba koja prati čudnoga konja?*

S djecom možemo zaigrati igru. Reproducirat ćemo tri skladbe: jedna je glazbena tema koja prati razbojnike, druga je vesela melodija koju su svirali na klaviru, a treća je neobična glazba koja prati čudnoga konja iz mašte. Kažemo im da se kreću prostorom u ritmu melodije, sporije kada se reproducira prva skladba, a brže kada se reproducira druga skladba. Kad začuju glazbu koja prati čudnoga konja, mogu oponašati njegov neobičan hod. No čim glazba stane, djeca moraju mirno

stati na mjestu. Djeca se slobodno kreću prostorom i pokretima tijela prate ritam i oponašaju likove iz animiranoga filma.

(VIDEOZAPIS NALAZI SE NA CD-u.)

3.4. AKTIVNOSTI NAKON OBRADE FILMA

Aktivnosti koje slijede mogu se izvesti u vrtiću sljedećega dana, a pomoći će u usustavljanju doživljaja igranoga filma. Navedene se aktivnosti mogu izvesti u cijelosti ili se mogu izabrati aktivnosti koje se prepoznaju kao blagodatne za pojedinu skupinu, a prema potrebama odgojitelja/odgojiteljice i vrtićke skupine.

PLANIRANI POTICAJI PO CENTRIMA

STOLNO-MANIPULATIVNI CENTAR

Prva aktivnost

Izrada ljestava od konopca

U razgovoru podsjetimo djecu: *Gdje su živjela tri razbojnika? Kako su se razbojnici penjali do svoje pećine?* Djeci možemo pomoći da od konopca ili vune izrade ljestve kojima su se razbojnici penjali do svojega doma.

Druga aktivnost

Prepoznavanje redoslijeda događaja

Djeci nudimo kadrove/fotografije iz filma *Tri razbojnika*. Tražimo od njih da prema sjećanju fotografije poslažu redom događanja u filmu. Uz pomoć odgajatelja/odgajateljice djeca mogu prepričati filmsku priču prema sjećanju. Također, umjesto fotografija možemo im ponuditi nekoliko predmeta ili crteža/fotografija predmeta pa od njih tražiti da se prisjete dijelova animiranoga filma u kojima se ti predmeti javljaju (ključić, novčić, kolačić i sl.).

(FOTOGRAFIJE SE NALAZE NA CD-u.)

Treća aktivnost

Izrada štapnih lutaka

Podsjetimo djecu na tri lika – razbojnika: Marko (ima crveni dio brade), Jakov (plavi dio brade) i Franjo (žuti dio brade). Djeca uz pomoć crnoga i bijeloga kolaža mogu načiniti te likove tako da izrežu njihove obrise, a zatim ih zalijepe na deblji karton. Od vune mogu izraditi njihove brade (vuna može biti crna, a djelomično i u bojama njihovih brada u animiranome filmu). Nakon što izrežemo kartonske oblike, zalijepimo ih na štapove.

Djeca od kartona mogu izraditi i ostale likove iz animiranoga filma te ih nalijepiti na štapove. S time se lutkama može napraviti kazalište sjena.

Četvrta aktivnost

Doživljaj likova i šume

Podsjetimo djecu: *Kako je izgledala priroda/šuma ujutro prikazana u animiranome filmu? Koje se boje izmjenjuju u vrijeme izlaska i zalaska sunca? Bismo li te lijepe boje lakše mogli dočarati kolažom, flomasterima, drvenim bojicama ili vodenim bojama?*

Savjetujemo djecu da vodenim bojama slikaju svoje doživljaje čarobne šume.

Peta aktivnost

Šareni grad

Kažemo djeci da zamisle kako i oni mogu pomoći sagradi savršeni grad za djecu iz sirotišta. Djeca izrađuju slike novoga, šarenoga grada u kojemu žive tri razbojnika, Tina i njezini prijatelji. Slike mogu izrađivati iz različitih materijala; možemo ih potaknuti da nacrtaju ili izgrade i tri kule u kojima žive razbojnici, a ljestve koje su izradili u drugome centru mogu zalijepiti na sliku, pored kula kako bi razbojnici lakše mogli sići u grad. Ti nam crteži mogu poslužiti kao dekor ili scenografija u lutkarskoj predstavi.

Šesta aktivnost

Tonsko slikanje

Nakon što se djeca prisjete likova iz animiranoga filma, te likove možemo glazbeno popratiti. Izradimo s djecom svoje instrumente.

- Dulji kartonski tuljac – puhanjem u tuljac i prekrivanjem otvora dobit ćemo različite duboke tonove. (Kroz tuljac možemo i govoriti dubljim tonom). Ako tuljac mjestimice i probušimo, pritiskom određenih rupa (njihovim zatvaranjem ili otvaranjem dobit ćemo različite zvukove).
- Bočice od jogurta ili vode možemo napuniti različitim zrnjem, npr. kukuruzom ili lješnjacima/orasima za jači zvuk.
- Limenke (od graha i slično) mogu nam poslužiti za izradu zanimljivih bubnjeva: na otvor navučemo običan balon i učvrstimo ga gumicom. Takav bubanj možemo udarati drvenim štapićima.
- Nekoliko slamčica (za sok) može nam poslužiti za izradu svirale. Uzmemo desetak slamčica i pravilno ih poredamo, jednu pored druge, i zalijepimo. Njihove vrhove zatim odsiječemo ukoso tako da je jedna slamčica najdulja, a svaka do nje kraća. Pušemo li u slamčice, dobit ćemo tonove različite visine.
- Na drvenu kuhaču s jedne i s druge strane nalijepimo manji konac s perlicama. Vrtimo li kuhače među dlanovima, perlice će lupkati o širi dio kuhače i proizvoditi zvukove.
- Na drveni tuljac možemo zalijepiti plosnate drvene štapiće u razmaku od jednoga centimetra. Brzim potezima drvenoga štapića proizvest ćemo različite zvukove. Zvukovi će biti drukčiji ako su štapići na tuljac zalijepljeni u različitim položajima (jedan je kraći, a drugi dulji).

ARTIKULACIJA SREDIŠNJE AKTIVNOSTI

1. UVODNI DIO

Djecu pozivamo u središnji prostor. Zamolimo ih da sa sobom ponesu neki od instrumenata koji su izradili ili koji imamo u svome vrtiću te štapne lutke.

2. SREDIŠNJI DIO

Najavljujemo kako ćemo zajedno ponovno ispričati priču *Tri razbojnika*, i to svojih lutaka. Predstava može biti lutkarska ili u obliku kazališta sjena. Za to nam je dovoljan samo jači izvor svjetla i zid ili platno na koje ćemo projicirati sjene lutaka. Ovaj ćemo put priču i ozvučiti. Nekoliko djece podijelit će uloge, a druga će djeca za to vrijeme (na naš znak) instrumentima ozvučiti pojedine dijelove priče. Na primjer, pripovijedanje možemo započeti scenom u kojoj se djevojčica oprašta od svojih roditelja, a vani pada kiša – u tome trenutku djeca s bočicama sa zrnjem proizvode zvuk padanja kiše; kada spominjemo mračnu šumu, nekoliko djece može proizvoditi zvuk hukanja sove; kada opisujemo rad stroja za šećernu repicu, djeca mogu proizvoditi ujednačenu, glasnu buku svojim instrumentima i slično.

3. ZAVRŠNI DIO

Nakon lutkarske predstave djeca se neko vrijeme mogu slobodno igrati instrumentima ili nastaviti s navedenim aktivnostima koje nismo obavili u uvodnome dijelu (izrada crteža /slika).

Sljedećih nekoliko dana s djecom možemo nastaviti aktivnosti u kojima ćemo proširiti njihovo razumijevanje animiranoga filma *Tri razbojnika* i bajke općenito. Možemo ih podsjetiti na druge bajke koje poznaju, razgovarati o etičkim karakteristikama likova ili pogledati filmske adaptacije drugih djeci poznatih bajki te na sličan način osmisliti aktivnosti povezane s tim filmovima, bajkama.

LITERATURA:

Mikić, Krešimir (2001.) *Film u nastavi medijske kulture*. Zagreb: Educa

Peterlić, Ante, ur. (1990.) *Filmska enciklopedija*, L-Ž, Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža

Tanhofer, Nikola (2008.) *O boji*. Zagreb: Novi liber

Dodatna literatura:

Goldstein, E.B. (2011.) *Osjeti i percepcija* (poglavlje 1, poglavlja 5–13). Jastrebarsko: Naklada Slap

Vranić, A., & Tonković, M., ur. (2012.) *Lažna sjećanja: Izvještaj 21. ljetne psihologijske škole*. Zagreb: FF Press

4. OBAVIJESTI ZA ODGOJITELJE

4.1. POJMOVNIK

Objašnjenja korištena u ovome pojmovniku skraćene su inačice i parafraze natuknica Hrvoja Turkovića iz Filmskoga leksikona, ur. Nikica Gilić i Bruno Kragić, 2003., koji je dostupan na sljedećoj poveznici: <http://film.lzmk.hr/trazilica.aspx>.

BOJA U FILMU – riječ je o obliku filmskoga zapisa. Osobina svjetla i dostatno osvijetljena prizora. Boje su određene trima veličinama: tonom i/ili nijansom, svjetlinom i zasićenošću. Boje u filmu mogu biti prirodne, kada odgovaraju tipičnim bojama prizornih predmeta i površina te ambijentalnim izvorima svjetla, a mogu i ciljno ne odgovarati, odnosno biti stilizirane. Vrijednost pojedine boje ovisi o njezinu odnosu s ostalim elementima filma, prvenstveno onima povezanim s fabulom.

FILMSKA GLAZBA – glazba koja je sastavni dio filmskoga izlaganja. Po izvoru se dijeli na prizornu ili ambijentalnu glazbu, kojoj je izvor u prikazivanome prizoru, i na neprizornu ili popratnu glazbu, koja ne pripada prizoru, nego je dodana kao pratnja filmskomu prikazivanju. U nijemome filmu popratna se glazba u pravilu izvodila u kinu.

FILMSKI ROD – velik skup filmova sa zajedničkim strukturalnim značajkama koje pogoduju određenom psihosocijalnom učinku. Rodom se drže igrani, dokumentarni, obrazovni, propagandni, animirani i eksperimentalni film (no oni nisu međusobno isključivi, pa filmovi mogu kombinirati rodnu pripadnost). Kriteriji uključivanja u različite rodove raznovrsni su, no u prvome redu razvrstavaju se prema tome služe li pretežito maštalačkim razradama, odnosno tzv. fikcionalnosti (igrani, animirani i eksperimentalni film) ili im je najvažnije informiranje o stvarno zatečenome stanju stvari u svijetu, odnosno služe li tzv. faktivnosti (dokumentarni i obrazovni film).

- ✓ ANIMIRANI FILM – filmski rod u kojemu se animacijom "stvara" pokret. U njemu se dojam kretanja ne dobiva snimanjem prizora u pokretu, nego se pokret dobiva pojedinačnim snimanjem (»sličica po sličicu«) posebno pripremljenih faznih promjena statične situacije.

ADAPTACIJA – preradba bilo kojega književnog djela za film. Pri adaptaciji književno (ili kazališno) djelo prilagođuje se filmskim mogućnostima i redateljevoj predodžbi o tome koja doživljajna djelovanja književnoga djela imaju prednost pri prijenosu u film. Zbog toga je adaptacija uvijek i svojevrsno »tumačenje« izvornoga književnog djela.

SINKRONIZACIJA – naknadna sinkronizacija (također nahsinkronizacija) tehnički je postupak obrade filma, naknadno studijsko zvučno snimanje glumačkih dijaloga i šumova u sinkronitetu s izvorima zvuka u slici filma.

VALENTINA LISAK

4.2. ANIMIRANI FILM *TRI RAZBOJNIKA* – ZA ČITANJE, ISTRAŽIVANJE I SAMOSTALAN RAD

Korisne poveznice i članci o filmu:

www.dreiraeuber-derfilm.de (službena stranica animiranoga filma *Tri razbojnika*)

www.dailymotion.com/video/x371fs_die-drei-rauber-trailer_news (najava animiranoga filma)

www.cinefacts.de

www.dvd-forum.at

www.tomiungerer.com/biography (biografija Tomija Ungerera)

5. RADNI LISTOVI ZA DJECU PREDŠKOLSKOG ODGOJA

(NALAZE SE U ZASEBNOJ MAPI NA CD-u, PRIPREMLJENI ZA ISPIS.)

NASTAVNI LISTIĆI ZA AKTIVNOSTI PRIJE PROJEKCIJE FILMA

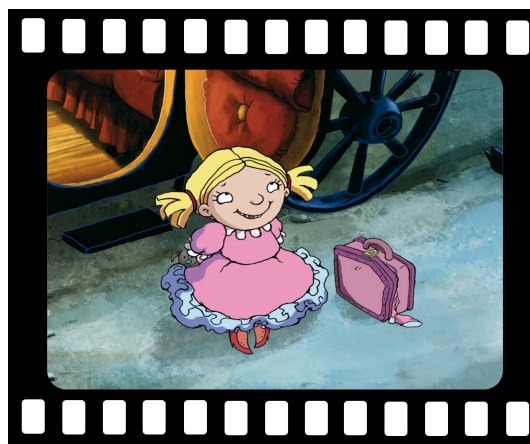
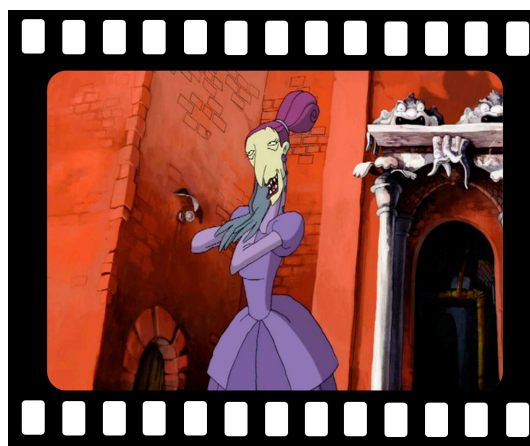
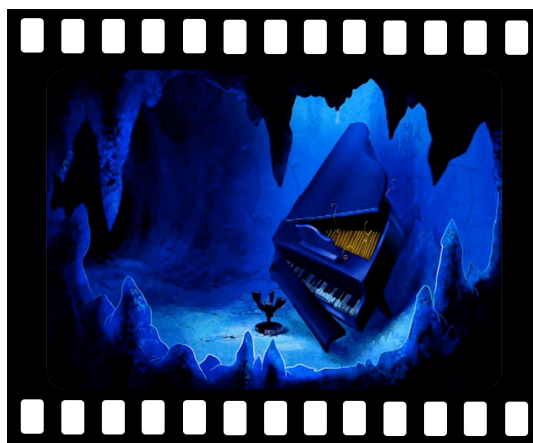
NASTAVNI LISTIĆ *IGRA ASOCIJACIJA – BAJKA*

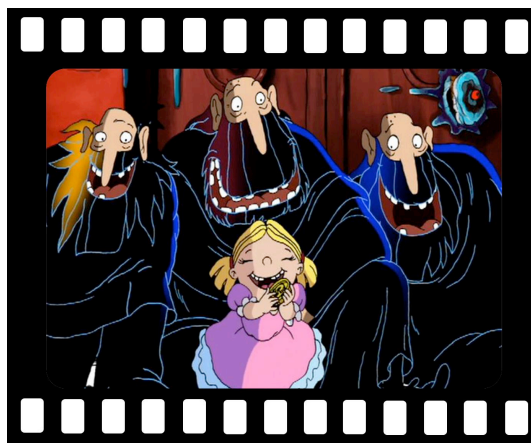
NASTAVNI LISTIĆI ZA AKTIVNOSTI NAKON PROJEKCIJE FILMA

(nema)

6. GALERIJA SLIKA

(FOTOGRAFIJE SE NALAZE U GALERIJU SLIKA NA CD-u.)

Kontakti:

Ivana Jakobović Alpeza, prof. hrvatskog jezika
voditeljica programa SEDMI KONTINENT
Udruga Djeca susreću umjetnost
Mobitel: +385 98 251274
E-pošta: i.alpeza@sedmikontinent.org
www.sedmikontinent.org

Edita Bilaver Galinec, dipl. oec.
predsjednica Udruge Djeca susreću umjetnost
Mobitel: +385 98 729578
E-pošta: e.galinec@sedmikontinent.org
www.sedmikontinent.org

Udruga Djeca susreću umjetnost zadržava autorska prava na predmetni edukacijski materijal ANALIZA animiranoga filma Tri razbojnika koja ujedno predstavlja integralni dio programa Udruge pod nazivom SEDMI KONTINENT.

Nadopunjeno izdanje, ožujak 2016. godine